

Pregledni rad

Primljen: 27. 7. 2016.

Revidirana verzija: 15. 11. 2017.

Prihvaćen: 6. 12. 2017.

UDK: 351.749(497.115)

341.79(497.115)

doi: 10.5937/nabepo22-11476

SARADNJA MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
I MEĐUNARODNIH SNAGA BEZBEDNOSTI
NA KOSOVU I METOHIJI
POSEBAN OSVRT NA POLICIJSKU UPRAVU KRALJEVO

Branko Leštanin¹

Policijska uprava Kraljevo

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije

Sažetak: Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije (MUP) i međunarodne snage bezbednosti na Kosovu i Metohiji (UNMIK, KFOR i EULEX) saraduju međusobno kako bi bezbednosna situacija, kako na Kosovu i Metohiji tako i u čitavom regionu, bila na zadovoljavajućem nivou. Autor je u radu obradio temu saradnje MUP-a i međunarodnih snaga bezbednosti od uspostavljanja njihovih misija 1999. godine pa sve do danas. Pored toga, autor se jednim delom osvrnuo i na saradnju sa privremenim institucijama samouprave u Prištini sa posebnim osvrtom na Policijsku upravu Kraljevo. Cilj istraživanja je da se sagledaju trenutno stanje i tendencije u ovoj oblasti kako bi se izveli adekvatni zaključci. Shodno cilju istraživanja autor je koristio i odgovarajuće opšte, logičke i empirijske metode kao što su komparativna, analitičko-sintetička, normativnopravna, metoda analize sadržaja i sl. U uvodu autor daje opštu sliku te saradnje, zatim ukazuje na najznačajnije pravno-političke akte koji su značajni za saradnju MUP-a, s jedne strane, i KFOR-a i UNMIK-a, s druge strane, kao i na konkretne vidove saradnje koji se odvijaju na terenu. Na

¹ Samostalni policijski inspektor, b.lestanin@gmail.com

identičan način istražena je i oblast saradnje sa EULEX-om. Autor ukazuje na razvoj i domete saradnje uspostavljene Protokolom o saradnji MUP-a i EULEX-a kao i Tehničkim protokolom sa pratećim Tehničkim aranžmanom za integrisano upravljanje administrativnom linijom. Na kraju se daju konkretne preporuke za dalje unapređenje saradnje.

Ključne reči: saradnja, policija, UNMIK, KFOR, EULEX.

Uvod

Višedecenijski etnički konflikt na Kosovu i Metohiji doveo je do međunarodne vojne intervencije i agresije NATO-a na tadašnju SRJ². Nakon agresije NATO-a na SRJ, kako bi se okončala vojna intervencija, 9. 6. 1999. u Kumanovu (BJR Makedonija) potpisan je Vojnotehnički sporazum kojim se SRJ obavezala na povlačenje svojih vojnih i policijskih snaga i razmeštanje međunarodnih snaga bezbednosti (*Kosovo Force* – KFOR) nakon donošenja rezolucije UN³.

Sledstveno tome 10. 6. 1999. Savet bezbednosti je UN Rezolucijom 1244 prekinuo agresiju, naložio povlačenje vojnih i policijskih snaga za teritorije AP Kosova i Metohije i uspostavio međunarodnu administraciju (civilne i bezbednosne snage). Rezolucijom su formirane i Kopnena zona bezbednosti i Vazдушna zona bezbednosti. Istom rezolucijom naloženo je generalnom sekretaru UN da imenuje specijalnog predstavnika koji će kontrolisati sprovođenje međunarodnog civilnog prisustva i blisko koordinira rad s međunarodnim snagama bezbednosti kako bi se osiguralo da oba prisustva deluju u istom cilju i uz međusobno pomaganje (*United Nations Interim Administration Mission in Kosovo* – UNMIK)⁴.

Zajednička akcija u februaru 2008. i odluka Saveta Evrope iz juna 2010. i juna 2012. omogućile su normativnopravni okvir za uspostavljanje još jedne misije EULEX (*European Union Rule of Law Mission* – EULEX) koja takođe radi pod

2 Uporedi sa: O. Stevanović, *Kumanovski sporazum*, KPA, Beograd, 2016, str. 11–56; Z. Avramović, *Demokratija i problem bezbednosti*, *NBP – Žurnal za kriminalistiku i pravo*, br. 2/2011, Beograd, str. 19–28; D. Marty, *Inhuman treatment of people and illicit trafficking in human organs in Kosovo*, Report COE, PA, 2010 [online] dostupno na <http://www.assembly.coe.int/CommitteeDocs/2010/ajdoc462010prov.pdf> (10. 6. 2016).

3 Šire: <http://www.srbija.gov.rs/kosovo-metohija/?id=19947> (17. 5. 2016).

4 Šire na: <http://www.srbija.gov.rs/kosovo-metohija/?id=19944> (17. 5. 2016); Ž. Jović, *Mirovne misije Ujedinjenih nacija i globalizacija*, *Bezbednost* br. 1/2014, Beograd, str. 104–121; S. Đurić, *Bezbednosna arhitektura i problemi posleratnog Kosova i Metohije kao izazovi regionalno bezbednosti*, *NBP – Žurnal za kriminalistiku i pravo*, br. 2/2011, Beograd, str. 133–148.

okriljem Rezolucije UN 1244. Kao što se može videti iz samog naziva misije, EULEX ima zadatak da uspostavi vladavinu prava na Kosovu i Metohiji⁵.

Razmenom pisama šefa policijskog odeljenja EULEX-a i zamenika direktora policije MUP-a Srbije 11. 9. 2009. potpisan je Protokol o policijskoj saradnji EULEX-a i MUP-a Republike Srbije. Protokol reguliše policijsku saradnju između MUP-a Srbije i EULEX-a i kao takav ne ulazi u polje „dnevne politike“ i ne bavi se statusnim pitanjem Kosova i Metohije, a saradnja se odvija u skladu sa Rezolucijom UN 1244 na osnovu Zajedničke akcije Saveta EU 2008/124/CFSP, u vezi sa Izveštajem generalnog sekretara o Misiji UN na KiM od 24. 11. 2008. (S/2008/692). Njegova osnovna svrha je formulisanje mehanizama razmene informacija između dve policije posredstvom EULEX-a s ciljem efikasnije borbe protiv trgovine ilegalnim narkoticima i ljudima i ostalih oblika organizovanog kriminala.

U nastavku normalizacije odnosa između Beograda i Prištine krajem 2012. u Briselu je usvojen Tehnički protokol o integrisanom upravljanju administrativnom linijom. Njim je uspostavljeno šest *zajedničkih tačaka prelaska* na kojima poslove kontrole prelaska administrativne linije zajednički obavljaju službenici iz Beograda i Prištine uz prisustvo službenika EULEX-a. Zahvaljujući snažnom vođstvu i posvećenosti Beograda i Prištine, 19. 4. 2013. zaključen je tzv. Prvi sporazum o principima koji regulišu normalizaciju odnosa⁶.

Zakon o policiji⁷ omogućava saradnju MUP-a i policije sa inostranim i međunarodnim policijskim službama na osnovu potvrđenog međunarodnog ugovora i zaključenih posebnih međunarodnih ugovora o policijskoj saradnji uz poštovanje principa uzajamnosti. Isti član zakona definiše međunarodnu policijsku saradnju kao policijske poslove koje vrše nadležne organizacione jedinice MUP-a na teritoriji strane države, saradnju sa stranim policijskim službama, razmenu policijskih službenika za vezu, odnosno delatnost inostranih i međunarodnih policijskih službi na teritoriji Republike Srbije. Veoma je bitno napomenuti da u okviru međunarodne policijske saradnje MUP može da, u skladu sa važećim propisima i potvrđenim međunarodnim ugovorima i posebnim međunarodnim ugovorima o policijskoj saradnji, razmenjuje podatke i obaveštenja, preduzima mere protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalnih migracija i drugih oblika međunarodnog kriminala i narušavanja bezbednosti granice i druge poslove⁸.

5 Šire na: <http://www.eulex-kosovo.eu/> (17. 5. 2016).

6 Šire: D. Đukanović, Odnosi Beograda i Prištine: od tehničkog do političkog dijaloga, *Međunarodni problemi*, br. 3/2013, Beograd, str. 365–385 i na <http://kim.gov.rs/pregovaracki-proces.php> (18. 5. 2016).

7 „Sl. glasnik RS“, br. 6/2016, član 19.

8 Šire: B. Leštanin, Ž. Nikač, *Komentar Zakona o policiji*, Poslovni biro, Beograd, 2016, str. 43; Ž. Nikač, *Međunarodna policijska saradnja*, KPA, Beograd, 2015, str. 88.

1. Saradnja MUP-a sa snagama KFOR-a i UNMIK-a

Rezolucija UN 1244 doneta je pozivajući se na osnovna načela i ciljeve Povelje, na principe koje su usvojili ministri inostranih poslova Grupe G8 (6. 5. 1999. u Sankt Peterburgu), na Sporazum o političkim principima od 3. 6. 1999, između SRJ, Republike Srbije i predstavnika EU i Rusije (tzv. dokument Ahtisari – Černomirdin), kao i na Vojnotehnički sporazum⁹.

Civilna misija UN počivala je najpre na četiri „stuba“ međunarodnih organizacija ovlašćenih za izvršavanje zadataka privremene civilne misije (UNMIK)¹⁰. Prvi stub činile su UN sa nadležnostima u sferi građanske i krivično-pravne zaštite. U okviru ekskluzivnih kompetencija svetske organizacije organizovana je služba policije¹¹, kao i Odeljenje za pravosuđe. Drugi stub pokrivala su UN sa funkcionalnim nadležnostima u oblasti civilne administracije. Treći stub predstavljala je Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), koja je dobila ovlašćenja u organizovanju izbora i izgradnji demokratskih institucija. Četvrti stub obrazovala je Evropska unija sa nadležnostima u oblasti ekonomske i materijalne izgradnje i obnove, socijalne rekonstrukcije i razvoja.

Na osnovu delegiranih ovlašćenja koja su mu data Rezolucijom UN 1244, specijalni predstavnik generalnog sekretara je, već u prvom zakonodavnom aktu civilne misije, u Uredbi br. 1999/1 o ovlašćenjima privremene uprave na Kosovu¹² preuzeo sve upravne i zakonodavne ingerencije. Pošto pomenuto rešenje nije bilo demokratski izbalansirano, jer je počivalo na jedinstvu vlasti a ne na njenoj podeli, specijalni predstavnik je izmenama i dopunama Uredbe br. 1999/1 o ovlašćenjima privremene uprave na Kosovu (Uredbe br. 1999/25¹³ i 2000/54¹⁴) formalizovao prenos normativnih i izvršnih ovlašćenja na UNMIK¹⁵.

Pridržavajući se opštih principa utvrđenih u Rezoluciji UN 1244, koji polaze od poštovanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih principa i pomirenja, međunarodna administracija je 20. 5. 2001, usvojila Ustavni okvir

9 Uporedi sa: O. Stevanović, *Opus citatum* str. 85–105; N. Lemay-Hébert, *State-Building from the Outside-In: UNMIK and Its Paradox*, *W. Wilson School Journal of Public and International Affairs*, 20/2009, Princeton, str. 65–86.

10 S. Đurić, *Opus citatum*.

11 *Ibidem*.

12 Vidi na: http://www.unmikonline.org/regulations/unmikgazette/04serbian/SC1999regs/RSC1999_01.pdf (4. 6. 2016).

13 http://www.unmikonline.org/regulations/unmikgazette/04serbian/SC1999regs/RSC1999_25.pdf (4. 6. 2016)

14 http://www.unmikonline.org/regulations/unmikgazette/04serbian/SC2000regs/RSC2000_54.pdf (4. 6. 2016).

15 D. Đukanović, *Opus citatum*.

za privremenu samoupravu na Kosovu¹⁶. Ustavnim okvirom ostvaren je značajan prenos nadležnosti iz zakonodavne, izvršne i sudske vlasti na privremene institucije samouprave u Prištini (skupštinu, predsednika, vladu, sudove i druge kosmetske organe)¹⁷.

Iako postoje mišljenja, naročito u zapadnoevropskim akademskim i političkim krugovima, da je Rezolucija UN 1244 prestala da važi, ona međutim još uvek predstavlja osnovni pravni i politički akt kojim se regulišu odnosi na Kosovu i Metohiji. Ovu tezu naročito potvrđuje savetodavno mišljenje Međunarodnog suda pravde, kojem se 2008. Srbija obratila preko GSUN sa pitanjem da li je jednostrana deklaracija o nezavisnosti Kosova u skladu sa međunarodnim pravom.¹⁸

U skladu sa Vojnotehničkim sporazumom, prve snage KFOR-a ušle su na teritoriju KiM 12. 6. 1999. uz istovremeno povlačenje srpske vojske i policije. Do 20. 6. 1999. povlačenje naših snaga je okončano, a vojnici KFOR-a (oko 50.000) u potpunosti su razmešteni na teritoriji Kosova i Metohije. Koordinacija aktivnosti između KFOR-a i naših bezbednosnih snaga vršena je i još uvek se vrši preko Zajedničke komisije za sprovođenje Vojnotehničkog sporazuma¹⁹. Kontingenti KFOR-a su prvobitno bili podeljeni u četiri regionalno zasnovane multinacionalne brigade. Brigade su bile odgovorne za određenu oblast, ali pod jednim lancem komande pod nadležnošću komandanta KFOR-a. U avgustu 2005, Savet NATO-a odlučio je da reformiše KFOR, zamenjujući četiri postojeće multinacionalne brigade sa pet operativnih timova, kako bi se omogućila veća fleksibilnost. Zatim, u februaru 2010. multinacionalni operativni timovi postaju multinacionalne borbene grupe; u martu 2011. KFOR je ponovo reformisan, u samo dve multinacionalne borbene grupe²⁰.

Saradnja sa KFOR-om odvija se putem sastanaka (na komandnom, koordinacionom i lokalnom nivou), jednovremenih patrola, komunikacije preko tzv. vrućih linija i sl. Primarnu ulogu u toj saradnji ima Vojska Srbije preko Odseka KoV-a za saradnju sa KFOR-om dok policija učestvuje pre svega na

16 Vidi na: http://www.unmikonline.org/regulations/unmikgazette/02english/E2001regs/RE2001_09.pdf (17. 5. 2016).

17 D. Đukanović, *Opus citatum*.

18 Uporedi sa: R. Muharremi, The European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EU-LEX) from the Perspective of Kosovo Constitutional Law, *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*, 70/2010, str. 357–379; D. Dimitrijević; I. Lađevac; M. Vučić, Analiza preduzetih aktivnosti u okviru sistema UN u vezi sa rešavanjem pitanja Kosova i Metohije, *Međunarodni problemi*, br. 4/2012, Beograd, str. 442–478; European Court of Auditors, Special Report No 18/2012, European Union Assistance to Kosovo Related to the Rule of Law [online] dostupno na http://www.eca.europa.eu/Lists/ECA-Documents/SR12_18/SR12_18_EN.PDF (9. 6. 2016).

19 Šire: O. Stevanović, *Opus citatum* str. 169–206.

20 Vidi na: <http://jfcnaples.nato.int/kfor/about-us/history/conflict-background> (17. 5. 2016); S. Đurić, *Opus citatum*.

sastancima na svim nivoima u potkomisiji za policijsko-bezbednosna pitanja. Najčešće teme izlaganja na sastancima svih nivoa jesu razmena informacija, brojno stanje, situacija na administrativnoj liniji i dr. PU Kraljevo do 2013. učestvovala je na sastancima regionalnog i lokalnog nivoa. Na sastancima lokalnog nivoa najčešće su učestvovali rukovodioci nivoa komandira policijske ispostave, a na sastancima koordinacionog nivoa rukovodioci nivoa načelnika policijske stanice odnosno načelnika odeljenja policije PU. Komandni nivo podrazumeva prisustvo načelnika Generalštaba Vojske Srbije i komandanta KFOR-a.

Nakon uspostavljanja saradnje sa EULEX-om (2012) i preuzimanja policijskih poslova u KZB od strane Žandarmerije, PU Kraljevo usmerila je svoju saradnju na EULEX dok je Koordinaciona uprava za APKiM i KZB Direkcije policije preuzela saradnju sa KFOR-om i UNMIK-om. Veoma je bitno naglasiti da uspostavljanje misije EULEX-a i sprovođenje tzv. briselskih sporazuma ne utiče na mandat KFOR-a. Zaključne odredbe Tehničkog aranžmana naglašavaju da aranžman ne menja mandat KFOR-a. Komandant KFOR-a mora biti obaveštavan o sprovođenju dogovora, naročito o okolnostima koje utiču na mandat KFOR-a.

2. Saradnja MUP-a sa snagama EULEX-a

2.1. Protokol o saradnji MUP-a i EULEX-a

Vođen ciljevima evropske spoljne i bezbednosne politike, 4. 2. 2008. Savet Evrope usvojio je odluku kojom se odobrava mandat misiji EU za pružanje pomoći u uspostavljanju i konsolidaciji pravosudnog, policijskog i carinskog sistema na KiM²¹. Osnovna uloga misije EULEX-a jeste da „posmatra, mentorise i savetuje“ (engl. *monitor, mentor and advise – MMA*) privremene institucije samouprave u Prištini u uspostavljanju vladavine prava. Srbija i jedan broj zemalja su se u početku strogo usprotivili misiji EULEX-a i uz podršku UNMIK-a, zahtevajući odobrenje Savet bezbednosti UN, koja je na kraju i donesena krajem 2008.²² Negde oko 1.800 do 1.900 službenika razmešteno je po odobrenju Saveta Evrope 9. 12. 2008. Taj broj je kasnije povećan na 2.000 zaposlenih usled porasta očekivane nestabilnosti. Misija se sastoji od oko 1.400 policajaca (uključujući četiri jedinice protiv nereda), 20 tužioca i oko 40 sudija, i fokusira se na pitanja o vladavini prava, uključujući i demokratske standarde. Šef misije EULEX-a odgovoran je državama članicama EU. Osim

²¹ Council Joint Action on the European Union Rule of Law Mission in Kosovo, EULEX KOSOVO, Brussels, 2008/124/CFSP.

²² Usporedi sa: R. Muharremi, *Opus citatum*.

članica EU u misiji takođe učestvuju službenici iz Turske, Švajcarske, Norveške, Kanade i SAD²³.

MUP i EULEX Protokolom o policijskoj saradnji prepoznaju potrebu za stalnom saradnjom u borbi protiv nedozvoljenih aktivnosti, za razmenom informacija kako bi se poboljšalo poštovanje i efikasnost istražnih mehanizama u njihovim zasebnim pravnim okvirima. Takođe prepoznaju potrebu za procesom efikasne borbe protiv kriminala, uključujući trgovinu ljudima, ilegalne prelaske granice i administrativne linije, krijumčarenje narkotika i druge oblike kriminala koji se odnose na javni red i bezbednost. MUP i EULEX treba da uspostave mehanizme pod okvirom Protokola u svrhu razmene informacija koje su ili mogu biti relevantne za istrage, sprovođenje zakona i druge aktivnosti u vezi sa sprovođenjem zakona u njihovim posebnim oblastima odgovornosti²⁴.

U tom smislu, Protokolom je regulisano da će i MUP i EULEX: 1) međusobno pomagati u kontroli bilo kakvih vrsta nedozvoljenih, kriminalnih ili na drugi način nezakonitih aktivnosti na liniji²⁵; 2) obavешtavati jedna drugu o relevantnim zakonima, pravilima, uredbama i drugim informacijama relevantnim za prevenciju nedozvoljenih aktivnosti; i 3) obavешtavati jedna drugu o svim aktivnostima, razvoju događaja ili događajima koji se odnose na sprovođenje zakona u vezi sa prekograničnim nedozvoljenim aktivnostima, nedozvoljenim aktivnostima preko linije i drugim nedozvoljenim aktivnostima. Svaka pomoć koju pružaju strane potpisnice, uključujući njihovu saradnju sa relevantnim organima vlasti, biće sprovedena u skladu sa i u onoj meri u kojoj to dozvoljavaju njihovi posebni trenutno važeći zakoni i u okviru ograničenja svojih kompetencija, mogućnosti i resursa²⁶.

Najčešći način saradnje je razmena informacija koje su relevantne za primenu Protokola. Redovna razmena operativnih informacija vrši se na periodičnoj osnovi. Redovni sastanci na nivou stanica održavali bi se na nedeljnoj osnovi, sastanci na regionalnom nivou na mesečnoj osnovi, a sastanci na centralnom nivou se održavaju na tromesečnoj osnovi, ili češće ako je to potrebno. Trenutna razmena informacija koje se smatraju hitnim ili naročito značajnim za svrhe Protokola, uključujući i predstojeće operacije koje su relevantne za primenu Protokola, obavljaju se putem telefona, faksa i elektronske pošte²⁷.

MUP i EULEX sporazumeli su se da sve informacije, podatke i dokumenta koji budu primljeni u skladu sa Protokolom budu korišćeni samo u svrhe

23 Šire na: https://en.wikipedia.org/wiki/European_Union_Rule_of_Law_Mission_in_Kosovo#cite_note-2 (17. 5. 2016) i S. Đurić, *Opus citatum*.

24 Protokol o policijskoj saradnji MUP-a i EULEX-a (interni akt MUP-a).

25 Kako graničnoj tako i administrativnoj.

26 Protokol o policijskoj saradnji MUP-a i EULEX-a (interni akt MUP-a).

27 *Ibidem*.

koje dozvoljava Protokol i unutar restrikcija koje Protokol postavlja²⁸. Nijedna strana potpisnica neće objaviti nijednu informaciju, podatak ili dokument koji joj je dostavila druga strana u skladu sa Protokolom u svrhe koje su izvan Protokola²⁹.

Sastanci na lokalnom i regionalnom nivou na osnovu Protokola o policijskoj saradnji po pitanjima koja se odnose na istrage organizovanog kriminala, prekograničnog kriminala i kriminala preko administrativne linije i drugih oblika kriminala i nedozvoljenog ponašanja nisu u stvarnosti zaživeli. Prvi sastanak između predstavnika PU Kraljevo i predstavnika EULEX-a održan je 28. 11. 2014. uz prisustvo predstavnika Uprave kriminalističke policije iz sedišta Direkcije policije. Na tom sastanku razmenjeni su značajni operativni podaci koji se odnose na organizovane kriminalne grupe, terorizam, korupciju i sl. Nakon ovog sastanka uspostavljena je stalna komunikacija i održano još nekoliko sastanaka gde je dogovorena zajednička akcija na suzbijanju krijumčarenja opojne droge, krađe luksuznih vozila i sličnih aktivnosti organizovanih kriminalnih grupa sa obe strane administrativne linije.

2.2. „Briselski sporazumi“ iz ugla policijsko-bezbednosnih pitanja

S aspekta bezbednosti naročito je bitno pomenuti nekoliko dokumenata koji su važni za razumevanje pregovaračkog procesa. Pre svega to je Dogovor o slobodi kretanja³⁰ kojim je uspostavljena puna sloboda kretanja za sve građane sa obe strane administrativne linije uz korišćenje ličnih karata izdatih od PISP. Na osnovu tog dogovora, licima sa područja Kosova i Metohije, koja poseduju identifikaciona dokumenta izdata od strane privremenih institucija samouprave u Prištini, prilikom prelaska administrativne linije i državne granice i ulaska u Srbiju, izdaje se Dokument o ulasku i izlasku, koji je važio najduže 15 dana. Maloletnim licima Dokument o ulasku i izlasku izdaje se na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih i fotografije³¹. Radi poboljšanja primene Sporazuma i ostvarivanja pune slobode kretanja produženo je važenje ovog dokumenta na 60 dana. U tom periodu omogućeno je više prelazaka administrativne linije pri čemu se svaki prelazak elektronski beleži. Navedene izmene počele su da se primenjuju 21. 9. 2015.³² Zloupotrebom prava slobode

28 Ovdje se pre svega misli na suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i drugih vidova prekograničnog kriminala i sl.

29 Protokol o policijskoj saradnji MUP-a i EULEX-a (interni akt MUP-a).

30 Vidi na: <http://kim.gov.rs/p11.php> (17. 5. 2016).

31 Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period novembar 2014. – april 2015. godine [online] dostupno na <http://www.kim.gov.rs/doc/Finalni%20Izvestaj%20KKiM%20april%202015%20srp.pdf> (17. 5. 2016).

32 Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period april – oktobar 2015. godine [online] dostupno na <http://www.kim.gov.rs/doc/pregovaracki-proces/Izvestaj%20o%20dijalogu%20oktobar%202015%20SRPSKI%20fin.pdf> (17. 5. 2016).

kretanja povećao se broj lica, sa područja Kosova i Metohije, koja su ilegalno pokušala da pređu državnu granicu prema Mađarskoj radi odlaska u zemlje EU, što je uslovalo povećan broj angažovanja pojedinih resursa i istovremeno stvorilo povećane troškove. Dogovorom postignutim u Briselu između direktora policije MUPRS i predstavnika privremenih institucija samouprave u Prištini, definisane su i preduzete mere kako bi se ova negativna tendencija masovnog iseljavanja sa KiM zaustavio³³.

Sporazumom o slobodi kretanja omogućeno je korišćenje i vozačkih dozvola i registarskih tablica koje su izdale privremene institucije samouprave u Prištini. Međutim, zbog poštovanja principa statusne neutralnosti postoji ograničenje u korišćenju registarskih tablica tzv. RKS, koje se ne mogu koristiti na teritoriji centralne Srbije već se moraju koristiti registarske tablice za privremeno označavanje vozila koje izdaje MUP. Počev od 21. 9. 2015, znatno su smanjeni troškovi izdavanja tzv. PROBA tablica, a njihovo važenje je produženo na 60 dana³⁴. U delu slobode kretanja koji se odnosi na lične karte, vozačke dozvole i registarske tablice, Vlada Republike Srbije donela je zaključke 05 br. 021-6653/11 (1. 9. 2011) i 05 br. 423-9394/11 (8. 12. 2011) o osiguranju motornih vozila sa registracijama koje izdaje PISP³⁵. Dogovori u vezi sa finalizacijom sprovođenja Sporazuma o slobodi kretanja iz 2011. godine predviđa da se od 15. 11. 2016. relevantni delovi registarskih tablica pokriju sa dve bele nalepnice, što podrazumeva pokrivanje svih simbola državnosti, ali se to ne odnosi na registarske tablice koje ulaze u proces registracije³⁶.

Sporazum je dobio dodatni normativnopravni okvir u centralnoj Srbiji kroz Uredbu o kontroli prelaska administrativne linije prema APKiM³⁷. Međutim Ustavni sud je odlukom IUo-224/2013 od 26. 3. 2015. ³⁸ ukinuo Uredbu uz obrazloženje da se Uredbom zalazi u slobodu kretanja građana koja je garantovana Ustavom Republike Srbije³⁹ i koja se može ograničiti samo zakonom i da Vlada, samim tim, nije nadležna za donošenje ovakvog pravnog akta. Kako bi prevazišla problem pravne praznine, Vlada je donela Zaključak 05 br. 27-9727/15 od 10. 9. 2015. kojim je privremeno uredila način prelaska

33 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

34 Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period oktobar 2015. godine – april 2016. godine [online] dostupno na: <http://www.kim.gov.rs/doc/pregovaracki-proces/1.1%20Izvestaj%20okt-mart%20%202016%20SR.pdf> (23. 9. 2016).

35 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

36 Dogovori u vezi sa finalizacijom sprovođenja Sporazuma o slobodi kretanja iz 2011. [online] dostupno na: <http://www.kim.gov.rs/lat/p22.php> (23. 9. 2016).

37 „Sl. glasnik RS“, br. 98/2011.

38 „Sl. glasnik RS“, br. 65/2015.

39 „Sl. glasnik RS“, br. 98/2006, član 18 stav 2 i član 20 stav 1.

administrativne linije i izdavanje određenih dokumenata do donošenja novog pravnog akta kojim bi se regulisala ta oblast⁴⁰.

Dogovor o integrisanom upravljanju administrativnom linijom⁴¹ postignut je još 2. 12. 2011. ali se na tehnički protokol čekalo još godinu dana. Vlada je donela Zaključak 05 br. 021-9607/11-1 od 22. 12. 2011 kojim je usvojila Izveštaj o dosadašnjem toku dijaloga s privremenih institucija samouprave u Prištini i postignutim dogovorima u oblastima univerzitetskih diploma i integrisane kontrole administrativnoj liniji⁴². Nakon zaključivanja Tehničkog protokola za implementaciju dogovorenih rešenja u oblasti integrisane kontrole administrativne linije (dalje: Tehnički protokol) 10. 12. 2012. uspostavljene su ZTP i to: 1) Rudnica – Jarinje (PU Kraljevo), 2) Tabalije – Brnjak (PU Novi Pazar), 3) Bela Zemlja – Končulj (PU Vranje), 4) Merdare (PU Prokuplje), 5) Mutivode (PU Leskovac) i 6) Depce – Mučibaba (PU Vranje). Na sastanku u Briselu 21. 5. 2015, dogovorena je izgradnja dve nove talke: Rajetići – Izvor (PU Novi Pazar) i Kapija – Vrapce (PU Leskovac). Završetak radova na izgradnji ovih prelaza očekuje se sredinom 2016⁴³.

Nakon tzv. tehničkih pregovora, normalizacija odnosa Beograda i Prištine prešla je u fazu „političkih pregovora“. Imajući u vidu da Kosovo i Metohija u političkom, bezbednosnom i drugom smislu zauzimaju centralno mesto za Srbiju i njene građane, i u želji da ostvari dugoročni državni i nacionalni cilj – očuvanje celovitosti državne teritorije, suvereniteta, zaštitu političkih i bezbednosnih interesa Srbije na području Kosova i Metohije, kao i bolji život za sve građane pristupanjem EU – Vlada je prihvatila inicijativu da uz posredovanje EU otpočne politički dijalog tokom kog će se verifikovali tehnički dogovori, otvoriti suštinska pitanja i utvrditi principi za normalizaciju odnosa⁴⁴. Političku platformu za razgovore s predstavnicima privremenih institucija samouprave u Prištini⁴⁵ usvojila je Vlada Republike Srbije, a kasnije je u Narodnoj skupštini usvojena i Rezolucija o osnovnim principima za političke razgovore sa privremenim institucijama samouprave u Prištini (januara 2013)⁴⁶. U pitanju su, pre svega, politički dokumenti. Navedenom rezolucijom utvrđeni su pravac, smernice i ciljevi državne politike koji su iskazani kroz osnovne

40 Odluka Narodne skupštine Republike Srbije o prihvatanju Izveštaja o dosadašnjem procesu političkog i tehničkog dijaloga sa Privremenim institucijama samouprave u Prištini uz posredovanje EU, uključujući proces implementacije postignutih dogovora, „Sl. glasnik RS“, br. 38/13.

41 Vidi na: <http://kim.gov.rs/p13.php> (17. 5. 2016).

42 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

43 *Ibidem*.

44 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

45 Vidi na: <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/politika/aktuelno.289.html:414563-Platforma-o-Kosovu-Dijalog-u-skladu-sa-Ustavom-i-rezolucijom-1244> (17. 5. 2016).

46 „Sl. glasnik RS“, br. 4/2013 [online] dostupno na http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/cir/pdf/ostala_akta/2013/RS1-13.pdf (17. 5. 2016).

principe (nep priznavanje jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova, stvaranje uslova za sigurnost i puna zaštita ljudskih prava za srpsku zajednicu i sve druge nacionalne zajednice na Kosovu i Metohiji), u skladu s kojima moraju postupati predstavnici državnih organa Srbije, odnosno učesnici u dijalogu, težeći kroz pregovore pronalaženju sporazumnog i sveobuhvatnog rešenja za Kosovo i Metohiju⁴⁷.

Na osnovu tih dokumenata, 19. 4. 2013. parafiran je i tzv. Prvi sporazum o principima koji regulišu normalizaciju odnosa, koji je Vlada prihvatila Zaključkom br. 02-3570/13 od 22. 4. 2013.⁴⁸ On sadrži 15 tačaka kojima se pominju: Asocijacija/Zajednica opština u kojima Srbi čine većinsko stanovništvo na Kosovu i Metohiji, policija, regionalni šef policije za četiri opštine na severu Kosova i Metohije u kojima Srbi čine većinsko stanovništvo, sudske vlasti, opštinski izbori i dr. Ustavnom sudu podnet je predlog za ocenu ustavnosti i zakonitosti parafiranog „Prvog sporazuma“ koji je uputilo 25 narodnih poslanika Narodne skupštine Republike Srbije. Ustavni sud je Zaključkom br. IUo-247/13 od 10. 12. 2014⁴⁹ odbacio predlog uz obrazloženje da se ne radi o aktu koji podleže ustavnosudskoj kontroli, odnosno zbog nenadležnosti za odlučivanje. Sastavni deo zaključka su i četiri izdvojena mišljenja sudija Ustavnog suda⁵⁰.

Ustavnom sudu podneta je inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti Odluke o prihvatanju Izveštaja o dosadašnjem procesu političkog i tehničkog dijaloga sa Privremenim institucijama samouprave u Prištini uz posredovanje EU, uključujući proces implementacije postignutih dogovora⁵¹ i Zaključka br. 02-3570/13 od 22. 4. 2013, kojim je Vlada prihvatila Prvi sporazum. Ustavni sud je Zaključkom br. IUo-180/13 od 26. 3. 2015.⁵² odbacio inicijativu uz obrazloženje da navedeni akti ne predstavljaju opšte pravne akte⁵³ čiju saglasnost sa Ustavom je nadležan da ocenjuje Ustavni sud, tj. zbog nenadležnosti uz dva izdvojena mišljenja sudija Ustavnog suda⁵⁴.

47 *Ibidem*.

48 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

49 „Sl. glasnik RS“, br. 13/2015.

50 *Ibidem*.

51 Izveštaji o napretku, *Opus citatum*.

52 „Sl. glasnik RS“, br. 65/2015.

53 Šire: E. Radmanovac, Pravna priroda Briselskog sporazuma, *Glasnik prava*, br. 3/2014, Kragujevac, str. 33–51.

54 „Sl. glasnik RS“, br. 65/2015.

2.3. Tehnički protokol za implementaciju dogovorenih rešenja u oblasti integrisane kontrole administrativne linije

Zona zajedničke tačke prelaza uključuje delove puteva, objekata, pomoćnih objekata kao što su toaleti, ograda i osvetljene i bilo koji drugi prostor ili objekat neophodan za implementaciju odgovarajućih kontrola/procedura od strane nadležnih vlasti⁵⁵. Sastavni deo Tehničkog protokola je Tehnički aranžman o funkcionisanju privremenih zajedničkih IBM tačaka (ZTP) / privremenih zona zajedničkih tačaka prelaza (zona ZTP) (dalje: Tehnički aranžman) koji detaljno razrađuje primenu Dogovora o integrisanom upravljanju administrativne linije i Tehničkog protokola.

Osnivanje zajedničkih tačaka prelaza kao osnovni zadatak ima da pojednostavi i olakša aktivnosti vezane za kontrolu lica, dobara i vozila na tim tačkama, u interesu olakšanja prelaska administrativne linije lica, dobara i vozila kao i sprečavanje, otkrivanje i istraživanje bilo kakvih kriminalnih aktivnosti. Domaćin je odgovoran za bezbednost i zaštitu svih službenika na svakoj zajedničkoj tački prelaza pa su u tom smislu obe strane formulisale i stavile na snagu planove za nepredviđene okolnosti. U takvim slučajevima one, na zahtev, pružaju pomoć jedna drugoj. Primarnu ulogu u sprovođenju plana i pružanju zaštite ima rukovodilac/vođa zajedničke tačke prelaza koji rukovodi i ima kontrolu na odgovarajućoj lokaciji u hitnim slučajevima. Strana domaćin može od gostujuće strane da traži podršku u hitnim slučajevima i može reagovati samo na zahtev domaćina. Ukoliko dođe do evakuacije službenika iz bezbednosnih razloga, strana domaćin mora evakuisati i službenike gostujuće strane i zaštititi opremu. Obe strane su obezbedile dovoljno opreme za ličnu zaštitu svim službenicima (šlemovi, panciri i sl.)⁵⁶.

Obe strane su dužne da jedna drugu obaveštavaju o odgovarajućim procedurama za obradu lica, vozila i dobara kao i o izmenama tih procedura. U okviru zajedničke tačke prelaza, obradu lica, vozila i dobara od strane službenika sa teritorije izlaska nastaviće da vrše službenici s teritorije ulaska. Nakon napuštanja teritorije izlaska, službenici sa teritorije izlaska ne mogu više biti obrađivati lica, vozila i dobra ukoliko im službenici s teritorije ulaska nisu odobrili ulaz. U skladu sa tačkom 26 Tehničkog protokola aktivnosti službenika svake strane izvršavane na putu do i u zoni zajedničke tačke prelaza smatraju se kao da su preduzete na odgovarajućoj teritoriji strane o kojoj se radi. Kada je zajednička tačka prelaza locirana na teritoriji jedne od strana put iza gostujuće strane biće pod kontrolom gostujuće strane u svrhu IBM kontrole,

55 Tehnički protokol za implementaciju dogovorenih rešenja u oblasti integrisane kontrole administrativne linije (interni dokument MUP-a).

56 Tehnički protokol i Tehnički aranžman o funkcionisanju privremenih zajedničkih IBM tačaka (ZTP) / privremenih zona zajedničkih tačaka prelaska (zona ZTP) (dalje: Tehnički aranžman) – interni dokumenti MUP-a.

kao i u bilo koje druge svrhe⁵⁷. Međutim, u slučaju pitanja nevezanih za IBM, gostujuća strana može da pozove stranu domaćina da preduzme aktivnosti u skladu sa svojim odgovarajućim procedurama⁵⁸.

Olakšane kontrole saobraćaja mogu se uspostaviti u slučaju izuzetnih nepredviđenih okolnosti, izazvanih neuobičajenim i povećanim protokom saobraćaja. U takvim slučajevima, nadležne vlasti obeju Strana preduzimaju odgovarajuće i primenljive mere kontrole radi olakšavanja zagušenja. Takva olakšana kontrola saobraćaja će biti uspostavljena samo na *privremenoj* osnovi. Pod „nepredviđenom okolnošću“, podrazumeva se događaj odnosno pojava koji dovode do toga da vreme čekanja na ZTP postane preterano i dugačko iako su svi resursi (službenici, objekti, sredstva, organizacija, preraspodela) iskorišćeni⁵⁹.

U svom delu zone zajedničke tačke prelaza, upotreba sile i drugih mera sprovođenja zakona svake od strana regulisana je njenim zakonodavstvom. Obe strane su prihvatile da EULEX, u skladu sa ovlašćenjima i tokom trajanja mandata, na zajedničkoj tački prelaza sprovodi svoje funkcije koje mogu uključivati i upotrebu sile u skladu sa pravilima koja upravljaju upotrebom sile od strane osoblja EULEX-a, u skladu sa ovlašćenjima i tokom trajanja mandata, na teritoriji Kosova i Metohije, uključujući i relevantne međunarodne zakone i instrumente ljudskih prava. Službenici obe strane mogu da poseduju, nose i koriste bilo kakvo vatreno oružje i drugu opremu odobrenu njihovim primenljivim zakonodavstvima. Obe strane su prihvatile i složile se da osoblju EULEX-a, u skladu sa ovlašćenjima i tokom trajanja mandata, koje je raspoređeno na zajedničkoj tački prelaza dozvoljeno da poseduju, nose i koriste vatreno oružje i drugu opremu odobrenu od EULEX-a⁶⁰.

Obe strane morale su da ustanove mehanizme u cilju razmene informacija i podataka iz oblasti koje mogu biti od važnosti za sprečavanje, otkrivanje i istragu kriminalnih aktivnosti kao i za zaštitu života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka, zaštite životne sredine i bezbednosti hrane u oblastima svojih odgovornosti, uključujući razmenu statistike o kretanju lica i dobara kao i otkrivenih nezakonitosti. Redovni sastanci održavaju se u redovnim intervalima na svim značajnim nivoima (lokalnom, regionalnom, centralnom)⁶¹.

Područje administrativne linije podeljeno je u tri regiona. Regionu 1 pripadaju zajedničke tačke prelaza Rudnica – Jarinje i Tabalije – Brnjak (PU Kraljevo i Novi Pazar), Regionu 2 zajedničke tačke prelaza Merdare i Mutivode (PU Prokuplje i Leskovac) i Regionu 3 zajedničke tačke prelaza Bela Zemlja

57 Ovo podrazumeva i javni red, bezbednost saobraćaja, druge aktivnosti u vezi bezbednosti i sl.

58 Tehnički protokol i Tehnički aranžman – interni dokumenti MUP-a.

59 *Ibidem*.

60 *Ibidem*.

61 *Ibidem*.

– Končulj i Depce – Mučibaba (PU Vranje). Lokacije regionalnih sastanaka se rotiraju među stranama, i to: za Region 1 u Raškoj (Beograd) i u Mitrovici (Priština); za Region 2 u Medveđi (Beograd) i u Lužanu (Priština); i za Region 3 u Preševu (Beograd) i Gnjilanu (Priština). Prvobitno je bilo predviđeno da sastanci budu održavani najmanje jednom mesečno između odgovarajućih zvaničnika koji su zaduženi za regione.

Sastanci na centralnom nivou podrazumevaju prisustvo direktora policije beogradske i prištinske strane, ali je ta odgovornost delegirana na rukovodioce nižih strateških organizacionih jedinica u čijoj su nadležnosti poslovi kontrole prelaska administrativne linije. Na beogradskoj strani to je Uprava policije. Sastanci se održavaju dva puta godišnje u Beogradu i Prištini sa unapred dogovorenim dnevnim redom. Ako se neki problem ne reši na sastanku centralnog nivoa, on se prosleđuje na raspravu i rešavanje tzv. Implementacionoj grupi u Briselu.

Kontakti sa predstavnicima Privremenih institucija samouprave u Prištini i EULEX-a odvijali su se redovno dva puta dnevno prilikom primopredaje smene i u toku smene ukoliko se ukaže potreba. U kontaktima sa drugom stranom razmenjivale su se informacije koje su značajne za redovno, dnevno funkcionisanje zajedničke tačke prelaza (eventualni problemi u funkcionisanju informacionog sistema, sprovođenje olakšane procedure kontrole lica, vozila i dobara, postojanje procene o ugroženosti službenika, blokada saobraćajnice i dr.). Godišnje je u proseku ostvareno 500–600 kontakata koji su se evidentirali u posebnoj evidenciji radi adekvatnog analitičkog praćenja. Međutim od 1. 11. 2016. službenici EULEX-a, zbog navodne racionalizacije, više nisu prisutni na zajedničkim tačkama već samo prisustvuju sastancima na svim nivoima.

Kontakti putem elektronske pošte ili faksa ostvaruju se posredno preko Koordinacione uprave za APKiM i KZB koja neposredno komunicira sa EULEX-om i razmenjuje informacije i podatke koji su značajni za funkcionisanje integrisanog upravljanja administrativnom linijom. O sastancima svih nivoa vode se zapisnici, a oni sa regionalnog i centralnog nivoa razmenjuju se između dve strane preko elektronske pošte i EULEX-a na srpskom, albanskom i engleskom jeziku. Na sastancima Implementacione grupe naša strana je insistirala na izvršnim ovlašćenjima EULEX-a uz isticanje da je direktna komunikacija sa predstavnicima policije i carine i drugih službi pod ingerencijom Privremenih institucija samouprave u Prištini nemoguća. Dogovoreno je da na zajedničkim tačkama prelaza Rudnica – Jarinje i Tabalije – Brnjak EULEX ima izvršna ovlašćenja⁶².

62 Tehnički protokol i Tehnički aranžman – interni dokumenti MUP-a.

Zaključak

Saradnja MUP-a i međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu i Metohiji klasičan je vid bilateralne saradnje sa međunarodnim činiocima bezbednosti na sopstvenoj teritoriji⁶³. Kao što se može videti, ovaj vid saradnje sadrži sve potrebne osnovne kategorije: 1) razmenu informacija o izvršiocima krivičnih dela, 2) preduzimanje radnji za potrebe naših državnih organa i druge strane (UNMIK-a, EULEX-a ili KFOR-a), 3) zajedničke akcije sa policijskim organima EULEX-a i 4) tehničku pomoć i saradnju. Pretpostavlja se da će se u budućnosti realizovati i kontrolisane isporuke opojne droge kao peta kategorija saradnje⁶⁴.

Postignuti dogovori najviše su uticali na slobodu kretanja, ostvarivanje drugih prava i sloboda građana, kontrolu administrativne linije i, što je verovatno najbitnije, olakšan je svakodnevni život građanima sa obe strane administrativne linije. Kao što je već poznato, kriminal i kriminalci ne poznaju granice, nacionalnu, versku i etničku pripadnost niti bilo koju drugu različitost; ono što je najbitnije za kriminal, posebno organizovani, jeste ostvarivanje profita. U tom smislu, MUP i PU Kraljevo u narednom periodu daće značajan doprinos u borbi protiv kriminala koji je vezan za administrativnu liniju (krijumčarenje opojne droge, oružja, razne robe, korupcija i drugi vidovi kriminala). Razmena operativnih informacija sa EULEX-om, naročito onih „sirovih“ odnosno „svežih“, po kojima se može postupati, imaju sigurno najznačajnije mesto u toj borbi. Prilikom saradnje, policijski službenici, a naročito rukovodioci, posebnu pažnju treba da obrate na to da saradnja bude statusno neutralna, bez političkih, nacionalnih ili bilo kakvih drugih opterećenja (predrasuda) i zasnovana isključivo na stručnim i profesionalnim – etičkim principima. Ono što dodatno može učiniti policijsku saradnju složenom jeste i „snažna mreža tradicionalne društvene podele i plemenske lojalnosti“, terorizam, organizovani kriminal, visok nivo korupcije, međuetnički odnosi i druge društvene negativnosti na Kosovu i Metohiji⁶⁵.

63 Šire: S. Nešković, Međunarodna policijska saradnja, *Bezbednost*, br. 5/2005, Beograd, str. 754–769; Ž. Nikač, *Opus citatum*.

64 B. Babović, *Policijska u svjetskom poretku*, Nea, Beograd, 1997.

65 Uporedi sa: O. Stevanović, *Opus citatum* str. 239–241; S. Đurić, *Opus citatum*; European Court of Auditors, *Opus citatum*; D. Marty, *Opus citatum* str. 8 i dalje.

Literatura

1. Babović, B; *Policija u svjetskom poretku*, Nea, Beograd, 1997.
2. Dimitrijević, D; Lađevac, I; Vučić, M; Analiza preduzetih aktivnosti u okviru sistema UN u vezi sa rešavanjem pitanja Kosova i Metohije, *Međunarodni problemi*, br. 4/2012, Beograd.
3. Dogovori u vezi sa finalizacijom sprovođenja Sporazuma o slobodi kretanja iz 2011.
4. Đurić, S; Bezbednosna arhitektura i problemi posleratnog Kosova i Metohije kao izazovi regionalnoj bezbednosti, *NBP – Žurnal za kriminalistiku i pravo*, br. 2/2011, Beograd.
5. European Court of Auditors, *Special Report No 18/2012*, European Union Assistance to Kosovo Related to the Rule of Law.
6. *Zaključak Ustavnog suda IUo-247/2013* od 10. 12. 2014, „Sl. glasnik RS“, br. 13/2015.
7. *Zaključak Ustavnog suda IUo-180/2013* od 26. 3. 2015, „Sl. glasnik RS“, br. 65/2015.
8. Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period april – oktobar 2015.
9. Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period novembar 2014 – april 2015.
10. Izveštaj o napretku u dijalogu Beograda i Prištine za period oktobar 2015 – april 2016.
11. Jović, Ž; Mirovne misije Ujedinjenih nacija i globalizacija, *Bezbednost*, br. 1/2014, Beograd.
12. Lemay-Hébert, N; State-Building from the Outside-In: UNMIK and Its Paradox, *Woodrow Wilson School Journal of Public and International Affairs*, Vol. 20, Princeton, 2009.
13. Leštanin, B; Nikač, Ž; *Komentar Zakona o policiji*, Poslovni biro, Beograd, 2016.
14. Marty, D; *Inhuman treatment of people and illicit trafficking in human organs in Kosovo*, Report COE, PA, 2010.
15. Muharremi, R; The European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX) from the Perspective of Kosovo Constitutional Law, *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*, vol. 70, 2010.
16. Nešković, S; Međunarodna policijska saradnja, *Bezbednost*, br. 5/2005, Beograd.
17. Nikač, Ž; *Međunarodna policijska saradnja*, KPA, Beograd, 2015.

18. Odluka Narodne skupštine RS o prihvatanju Izveštaja o dosadašnjem procesu političkog i tehničkog dijaloga sa Privremenim institucijama samouprave u Prištini uz posredovanje EU, uključujući proces implementacije postignutih dogovora, „Sl. glasnik RS“, broj 38/2013.
19. Odluka Ustavnog suda broj IUo-224/2013 od 26. 3. 2015, „Sl. glasnik RS“, br. 65/2015.
20. Politička platforma za razgovore za predstavnicima Privremenih institucija samouprave u Prištini.
21. Protokol o policijskoj saradnji MUP-a i EULEX-a, interni akt MUP-a.
22. Radmanovac, E; Pravna priroda Briselskog sporazuma, *Glasnik prava*, br. 3/2014, Kragujevac.
23. Rezolucija Narodne skupštine RS o osnovnim principima za političke razgovore sa Privremenim institucijama samouprave u Prištini iz januara 2013, „Sl. glasnik RS“, br. 4/2013.
24. Stevanović, O; *Kumanovski sporazum*, KPA, Beograd, 2016.
25. Tehnički protokol za implementaciju dogovorenih rešenja u oblasti integrisane kontrole administrativne linije, interni akt MUP-a.
26. Uredba o kontroli prelaska administrativne linije prema Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija, „Sl. glasnik RS“, br. 98/2011.
27. Ustav Republike Srbije, „Sl. glasnik RS“, br. 98/2006.
28. Council Joint Action on the European Union Rule of Law Mission in Kosovo, EULEX KOSOVO, Brussels, 4 Feb 2008, 2008/124/CFSP.

COOPERATION BETWEEN MINISTRY OF INTERIOR
AND INTERNATIONAL SECURITY FORCES
IN KOSOVO AND METOHİJA
EMPHASIS ON POLICE DEPARTMENT KRALJEVO

Branko Lestanin

Police Department Kraljevo

Ministry of Interior of the Republic of Serbia

Abstract: Ministry of Interior of the Republic of Serbia (MoI) and the international security forces in Kosovo and Metohija (UNMIK, KFOR and EULEX) cooperate with each other so that the security situation in Kosovo and Metohija and the entire region would be at a satisfactory level. The author deals with the cooperation since the establishment of their mission in 1999 until today. In the introduction the author gives a general picture of that cooperation, then elaborates on the most significant legal and political acts, which are important for the cooperation of the MoI and the international forces. Basic legal acts are new Police law, the UN Resolution No 1244, the Constitutional Framework, etc. The author also examines the Protocol on cooperation between the MoI and EULEX and Technical protocol with additional technical arrangements for the integrated management of the administrative line (IBM). To crown this work, the author describes the concrete forms of cooperation between the MoI, KFOR, UNMIK and EULEX, which is taking place on the ground. Finally, the author concludes with linking the theoretical assumptions of police cooperation and provides specific recommendations for further improvement of cooperation.